

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/24/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

263/2017. (XII. 14.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2017. január 16-án előterjesztett **panaszát** a 2017. december 14-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – [...] Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos az elektronikus úton előterjesztett beadványában előadta, hogy 2016. december 26-án 20 óra 35 perckor közlekedésrendészeti intézkedés alá vonták a 7-es főúton. Az intézkedő rendőrök helyszíni bírságot szabtak ki vele szemben. A panaszos az intézkedéssel kapcsolatban kifogásolja, hogy a rendőrök nem azonosították magukat (nevüket, jelvéyszámukat nem közölték), a gépkocsihoz odalépő rendőr erőteljesen kopogtatta az ablaküvegét, majd arrogánsan beszélt vele. A panaszos kifogásolja a rendőr azon tájékoztatását, hogy a pótkeréknek azonosnak kell lennie a felszerelt kerékkel, hiszen pótkerék nélküli gépjárművek is vannak. A panaszos kifogásolja továbbá azt a megállapítást, hogy a kerék szálszakadt volt, nem érti, hogy a rendőr ezt miként állapította meg. Kifogásolja továbbá, hogy nem tájékoztatták a panasztételi lehetőségeiről. A panaszos kifogásolta továbbá, hogy a pénzbírságról szóló nyomtatványon az Sztv. megnevezés nem beazonosítható. Kifogásolta továbbá a kiszabott pénzbírság magas mértékét is (40.000 Ft). A panaszos ezen kívül még a helyszíni bírság visszavonását is kérte.

2) A Testület levelében tájékoztatta a panaszost, hogy a helyszíni bírság felülbírálatára nincs hatásköre, egyúttal kérte, hogy írja alá a beadványát. A panaszos határidőn belül, 2017. január 31-én előterjesztett beadványában a korábbi panaszbeadványát azonos tartalommal terjesztette elő ezúttal

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

már az aláírásával is megerősítve azt.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében 2017. február 23-án megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendőrség által **2017. október 6-án** rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kapitányságvezető 2017. március 16-án kelt átirata szerint 2016. december 26.-án 20 óra 30 perc körüli időben V. r. ftzls. És P. r.törm. N. város területén járőrszolgálatot teljesített az egyik szolgálati gépjárművel. A K. utcában észlelték, hogy a V. utca – L. utca körforgalmában egy fehér színű Lada típusú személygépkocsi akkor még ismeretlen vezetője szánt szándékkal, a kerekék kipörgetésével a járművet megcsúsztatja, ezáltal a személygépkocsi a körforgalmú úttesten félkeresztben halad.

Ezen szabálysértést észlelve N. város területén és a 7. sz. főúton követték a Lada személygépkocsit. A sebesség különbség, valamint a közepes erősségű forgalom miatt a fehér Ladát közvetlenül nem tudták megközelíteni a csúszós úttesten, de mögötte haladtak kissé lemaradva. A megkülönböztető hang- és fényjelzést ekkor még balesetveszélyesnek értékelték használni, figyelemmel a többi közlekedőre.

Eközben P. r.törm. a gépjárműben lévő Panasonic HC-V 100 típusú kézi videokamerával videofelvételt kezdett el készíteni.

A Lada személygépkocsi a 7-es főút lakott területen kívüli szakaszán ismételten félkeresztben, balesetveszélyes manővert végrehajtva közlekedett.

Az ismételt elkövetést észlelve a mielőbbi megállítás érdekében megkülönböztető fény- és hangjelzéssel és fehér fényű lámpával a Lada vezetőjét megállították is intézkedés alá vonták.

Az intézkedést P. r.törm. folytatta le, a biztosítást V. r.ftzls. hajtotta végre. A megállított gépjárműből a vezető nem szállt ki, ajtaját nem nyitotta ki, az ablakot nem húzta, így nem lehetett vele kommunikálni, ezért a rendőr bekopogott a jobb első ablakon. Az ablak leeresztése után a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Rtv.) 20.§. (2) bekezdésben foglaltaknak előírásoknak eleget téve kezdték meg az intézkedést, majd elkérték az iratokat, prioráltak, a vezetővel szondát fűj attak és átvizsgálták a gépjárművet. Az átvizsgálás során a jobb hátsó keréknél, a pótkeréknél, a kürtnél is hiányosságot tártak fel.

A mozgás közben elkövetett jogsértések és az álló ellenőrzés során feltárt jogsértéseket a rendőrök a panaszosnak összefoglalták, tájékoztatták a helyszíni bírság, illetve annak el nem fogadása esetén a feljelentés következményeiről.

Mivel az intézkedés alá vont a szabálysértések elkövetését elismerte és a helyszíni bírságot elfogadta, vállalata annak megfizetését, így az intézkedés befejezése helyszíni bírságolás lett. Külön felhívták a rendőrök a figyelmét, hogy aláírt és tudomásul vett helyszíni bírság esetén az visszavonni, csökkenteni nem lehet.

Mivel a panaszos az intézkedés alatt láthatóan feszült, ingerült volt, ezért ismételt tájékoztatást kapott, hogy amennyiben az intézkedéssel bármilyen panaszja van, akár a Rendőrkapitányságon, akár a Testületnél szóban, írásban, elektronikus formában megteheti azt. Tájékoztatták a panasztételi határidőről is. Az intézkedés végén a rendőrök elkészöntek és folytattuk a szolgálat ellátását.

Az intézkedés alá vonttal határozott, tárgyilagos hangnemben beszéltek a rendőrök. A párbeszéd az elkövetett szabálysértésekről, a gépjármű műszaki hiányosságairól, a szankcionálásról, a panasztételi lehetőségről folyt. Az eltelt időre figyelemmel az elhangzott mondatok pontosan, szó szerint nem felidézhetőek.

Arra a kérdésre, hogy miként állapították meg az intézkedő rendőrök, hogy a kerék szálszakadt, a kapitányságvezető az alábbiakat válaszolta:

A járművek gumiabroncsa acél és/vagy textil vázra készül. Ez a váz biztosítja azt, hogy a túlnyomásban lévő levegő megtartsa a gépjármű súlyát. A váz sérülésmentes állapotában a gumiabroncs oldalfala körkörösén egy síkban fut. Amennyiben az acél/textilszálak lokálisan elszakadnak, akkor a gumiabroncs már nem tud ellenállni a benn lévő levegő túlnyomásának, és látványos kidudorodás, hasasodás látható a gumin, mely teljesen váratlanul bármikor kiszakadhat. Ebben az állapotában a gumiabroncs balesetveszélyes.

A panaszos által vezetett személygépkocsi jobb hátsó gumijának oldalfalán lévő kidudorodást szemrevételezéssel állapította meg a rendőr, arról fényképfelvétel nem készült, mivel panaszos a helyszínen a szabálysértések elkövetését elismerte nem vitatta, a helyszínei bírságot aláírta.

A közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet (továbbiakban: MR.) mellékletéből a IV. rész határozza meg a pótkerékre vonatkozó előírásokat az alábbiak alapján:

„3.5. Pótkerék

3.5.1. Amennyiben a járművet pótkerékkel látják el, a pótkerék gumiabroncsának:

3.5.1.1 azonos típusúnak kell lennie a járműre felszerelt vagy jóváhagyott gumiabroncsokkal, vagy

3.5.1.2 olyan típusú átmenetileg használható pótkeréknek kell lennie, amelyet a jármű bármelyik részén fel lehet szerelni. Az M¹-es besorolású jármű (ívek kivételével azonban semmilyen más jármű nem szerelhető fel átmenetileg használható pótkerékkel.”

A rendőrök a „száraz” jogszabályi anyag helyett közérthető módon tájékoztatták az intézkedés alá vontat, hogy a pótkerék nyári jellegű gumija jelentősen eltér a gépjárműre felszerelt téli gumiabroncsoktól és ez szabálytalan.

A jogsértések feltárása érdekében egyrészt elkészült a videofelvétel az intézkedés alá vont közlekedéséről, ellenőrizték a jármű gumiabroncsai, különösen a jobb hátsót és a pótkereket, illetve a személygépkocsi hangjelző berendezését ellenőrizték. A videofelvételen túl egyéb bizony technikai eszközzel történő bizonyítási cselekmény nem történt, nem volt indokolt, mivel az intézkedést helyszíni bírsággal befejezte a rendőr.

A bírság összegének megállapításánál az intézkedő rendőr figyelembe vette a mozgásban elkövetett szabályszegés kirívó és balesetveszélyes jellegét, a jobb hátsó kerék szálszakadásánál a balesetveszélyes jelleget, az egyéb jogsértések esetén a halmozott szabályszegéseket, valamint az elkövető anyagi és személyi körülményeit.

2) A rendőrök megküldték a helyszínről készült fényképfelvételeket, illetve a Google keresés eredményét az Sztv. kifejezésre. Eszerint az első találat már tisztázza, hogy a szabálysértési törvényt jelenti a rövidítés.

3) V. r. ftzsl. a 2017. március 15-én kelt – a Testület megkeresésére írt – jelentésében előadta, hogy 2016. december 26-án az eligazításban meghatározottak szerint a N. város területén, valamint a város ki-bevezető útjain járőrszolgálatot teljesítettek, nem sokkal a szolgálat kezdetét követően, talán fél óra elteltével a K. utcába közlekedve a V. utca irányából a L. utca irányába észlelték, hogy a L. utcában egy fehér színű „kocka” Lada érkezik a Magyar utca felől, behajtott az ott kialakított körforgalomba, ott a járművét annak vezetője megcsúsztatva, így a Lada személygépkocsi a körforgalomba félkeresztben csúszva haladt, majd a körforgalmat érkezési irányába elhagyta nagy sebességgel a M. utca felé. A szabálysértést észlelve, mely szemmel láthatóan nem a véletlen műve volt az ismeretlen „kocka” Lada követésére indult a szolgálati gépkocsival. Közben a balesethelyszíneléshez kiadott Panasonic HC-V 100 típusú kézi videokamerát felvételi módba állította, és azzal felvételt készített a járőrtársa.

A fenti időpontban az út-, látási-, és forgalmi viszonyok a következők voltak: Az úttest sönedves, foltokban lefagyva, a járműforgalom közepes erősségűnek volt mondható, éjszakai sötétség, működő közvilágítással a városon belül, a levegő hőmérséklete negatív tartományban volt.

A Lada előttük haladt a M. úton, 7-es főút irányába, amikor az ott lévő körforgalmú csomóponthoz ért, ott L. felé kanyarodva hagyta el a körforgalmat. A testi-, és a szolgálati személygépkocsi épségét szemel előtt tartva megválasztott haladási sebesség, valamint a közepes erősségű forgalom miatt a fehér Ladát közvetlenül nem tudták megközelíteni, de mindvégig látótávolságon belül volt, hátsó lámpái tisztán kivehetők voltak. Amikor N. város lakott területen kívüli szakaszán a 7-es főút, C. út, és a 74-es főút körforgalmú csomópontjához értek a fehér Lada akkor hajtott ki velük szemben a körforgalomból -- balesetveszélyes manővert végrehajtva, „driftelve” --, amikor a rendőrök a szolgálati gépkocsival abba behajtottak. Az újbóli elkövetést észlelve, a mielőbbi megállítást, és esetleges közlekedési baleset megelőzése érdekében, már megkülönböztető fény- és hangjelzést alkalmaztak, a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletben (a továbbiakban: KRESZ) 6.§. (2) bekezdés ab) pontjának, valamint a 7001/2006 ORFK irányelv utasításainak eleget téve.

P. r.törm a jobb első ablakon kinyúlva szolgálati lámpájának fel-le mozgatásával is jelzést adott, az előttük haladó Lada vezetőjének. így haladtak egymás után a kb. 1 kilométeren keresztül. Amikor N.

város lakott területen G. utcában (7-es főút) a benzinkút kanyarodósávjánál félrehúzódva a menetiránya szerinti jobb oldali útpadkára állt félre a Lada személygépkocsi, a r. ftzls. pedig mögötte a szolgálati személygépkocsival. A rendszeresített videokamerát a műszerfalon járőrtársa elhelyezte, hogy az előttünk ellenőrzés céljából megállított Lada személygépkocsi, és az abban tartózkodó személyekkel lefolytatandó intézkedés is rögzítésre kerüljön.

Ezt követően a r.ftzls. a bal első ajtón, míg járőrtársa a jobb első ajtón szállt ki a szolgálati gépkocsiból, határozott gyors léptekkel, a Lada bal első ajtajához mentünk, mivel a Lada gépkocsi bal oldali első ablaka fel volt húzva azon járőrtársam bekopogott a gépjármű vezetőjének. A r. ftzls. látva, hogy egy utas tartózkodik a Lada személygépkocsi jobb első ülésén, a Lada személygépkocsi-t hátulról megkerülve a Lada személygépkocsi jobb első ajtaja elé ment, szemmel tartva a jármű utasát, és annak vezetőjét, így biztosítva az intézkedést.

Járőrtársa a napszaknak megfelelően köszönt, és tisztelegett, majd leállította a járó motort, behúzatta a rögzítő féket. Ezt követően járőrtársa bemutatkozott, közölte jelvéyszámát, és az intézkedés okát. Az első szélvédőn keresztül a járművezető arcát figyelve jól kivehető volt, hogy az ellenőrzés ellenére van. Járőrtársa a gépjárművezetőt megkérdezte, hogy miért kellett a körforgalmakba félkeresztbe csúszva közlekedni. A kérdésre kapott választ a r. ftzls. a felhúzott jobb oldali ablak, valamint az első szélvédő miatt nem hallotta. Ekkor a társa a járművezetővel közölte, hogy a szabálysértés videokamerával rögzítésre került. A személygépkocsi, valamint az abban tartózkodó két személy a körözési rendszerben ellenőrzésre került, melynek során megállapítást nyert, hogy körözésben, eltiltásban, kivonásban nem szerepelnek. Lada személygépkocsi-t tulajdonosa, a panaszos vezette, jobb első ülésen utasként pedig T. nagykanizsai lakos tartózkodott. A panaszt megkérték, hogy a jármű csomagterét mutassa meg, így a járműből kiszállt. Ekkor a vele szemben alkoholtestert alkalmaztak, ami negatív eredményt mutatott. A jármű műszaki állapotát szemrevételezéssel ellenőrizték. A csomagtartóban elhelyezett pótkerékre szerelt gumiabroncs mintázata láthatóan eltért a Lada kerekére szerelttől jellegében (a pótkerék nyári jellegű, a többi kerék téli jellegű gumiabronccsal volt szerelve, így a pótkerék az MR. alapján („Amennyiben a járművet pótkerékkel látják el, a pótkerék

gumiabroncsának azonos típusúnak kell lennie a járműre felszerelt gumiabroncsokkal”) az nem volt megfelelő. Megállapítást nyert továbbá, hogy a Lada személygépkocsi kormánykereket kicserélték, azzal az utas hangjelzést kérésünkre adni nem tudott, így az működésképtelen volt. Megállapították továbbá, hogy a Lada személygépkocsi jobb hátsó kerekére szerelt gumiabroncs oldalfalán szerkezeti elem rongálódása (szálszakadás) miatt kitüremkedés, dudor volt látható.

A személygépkocsin feltárt műszaki feltételek hiányosságait követően, valamint az elkövetett szabálysértés súlyára való tekintettel – a panaszos úgy közlekedett, hogy a személy- és vagyonbiztonságot veszélyeztette, utast szállított, akinek életéért testi épségeért felelős, szem előtt tartva az ünnepekből haza felé tartó forgalmat és a foltokban lefagyott utat – került megállapításra a helyszíni bírság összege. Járőrtársa a panaszost tájékoztatta, hogy a helyszíni bírság összege 5000-50.000 Ft-ig terjed, az elkövetett szabálysértésekre tekintettel, 40.000 Ft összegben lett meghatározva a szankciója mértéke, valamint közölte, hogy amennyiben úgy dönt, hogy a helyszíni bírságot, mint lehetőséget nem fogdálja el, akkor vele szemben szabálysértési eljárás lesz kezdeményezve.

A helyszínen a panaszos a kirótt összeget, a szabálysértések elkövetésének tényét nem vitatta. A panaszos jogairól, és kötelezettségeiről tájékoztatva lett (panaszjog, és a helyszíni bírság közérdekű munkára történő átváltásának lehetősége) a részére kitöltött bírság nyomtatványt mindezek után aláírta, mellyel a szabálysértéseket elismerte, így az jogerőre emelkedett.

Ezt követően felhívták a panaszos figyelmét a követendő közlekedési szabályok betartására, és közölték, hogy az intézkedést befejezték, és a napszaknak megfelelően elköszöntek. Ezt követően folytatták a szolgálat ellátását.

A panaszos viselkedéséből egyértelmű volt, hogy számára nem tetszett, hogy intézkedés alá lett vonva. Az általa feltett kérdésekre jogszabályi hivatkozásokkal kiegészített válaszokat kapott, mivel többször is hangoztatta, hogy hivatásos sofőr, és tisztába van a jogszabályokkal, figyelme nagy valószínűséggel nem terjedt ki a részére közölt tényekre, panasztételi, és a helyszíni bírsággal kapcsolatos

lehetőségeire.

A r. ftzls. előadta még, hogy mivel szolgálati águkból adódóan a szolgálatteljesítés túlnyomó részét a közúton, illetve annak közvetlen közelében látjuk el, a rendszeresített jól láthatósági átvető, azon a szolgálati jelvény, valamint a himzett névkitűző szinte állandóan rajtuk van, ahogy az adott intézkedésnél is rajtuk volt. Így a szolgálati jelvényt, és az azonosító számot, továbbá a himzett névkitűzőt az intézkedés teljes ideje alatt olvashatta, le is írhatta volna, meg is kérhette volna, hogy saját kezűleg írják le neki, de ezen lehetőségekkel nem élt.

A r. ftzls. szerint az intézkedés mindvégig udvarias, tárgyilagos, de határozott hangnemű volt.

Mivel a panaszos a szabálysértés elkövetését a részére kiállított helyszíni bírság nyomtatványon aláírásával elismerte, a Panasonic videokamerával készített felvétel az intézkedést követően törlésre került, és ezért nem került lefényképezésre a járműre szerelt gumiabroncsoktól eltérő pótkerék, a kicserélt kormánykerék, valamint a jobb hátsó gumiabroncs deformitása.

A r. ftzls. megjegyezte még, hogy mivel a panaszos által elkövetett szabálysértés már hónapokkal ezelőtt történt, és azóta már több intézkedésem is volt, a panaszossal szemben lefolytatott intézkedés minden pillanatára nem emlékszik.

4) P. r. törm. 2017. március 14-én kelt – a Testület megkeresésére írt – jelentésében az intézkedést és annak körülményeit azonos módon írja le V. r. ftzls. jelentésével. A jelentése az alábbi releváns többletinformációkat tartalmazza:

A csomagtartóban elhelyezett pótkerekre szerelt gumiabroncs mintázata láthatóan eltért a Lada többi kerekére szerelttől jellegében (a pótkerék nyári jellegű, a többi kerék téli jellegű gumiabronccsal volt szerelve lásd MR.) Emiatt a pótkerék amivel a járművet ellátták nem volt megfelelő. (A panaszban a panaszos leírja, hogy vannak olyan gépjárművek, amelyekben nincs is pótkerék. Tájékoztatásul az ilyen járművek átmenetileg használt pótkerékekkel vannak ellátva, amelyeknek az ENSZ EGB szabvány 64. számú mellékletében foglalt előírásoknak kell megfelelniük, mint például a defekt tűző-, mankókerék.) A Lada jobb hátsó kerekének megvizsgálásakor, láttuk, hogy annak oldalfala egy ponton kidudorodik, szálszakadás eredményeként, melyről Szelei úr is tájékoztatva lett. [6/1990 Köhém rendelet 9. § (1) A jármű e rendeletben említett szerkezeteinek, alkatrészeinek és tartozékainak működőképeseknek és olyan állapotban kell lenniük, hogy rendeltetésüknek biztonságosan megfeleljenek.] Az utastérben látható volt, hogy a kormánykereket kicserélték, emiatt kértem a gépjármű vezetőt, hogy az MR. 72.§. (1) bekezdésben foglaltaknak eleget téve agyon hangjelzést, melyre közölte, hogy a hangjelző berendezés nem működik a Ladában. A helyszínen a KRESZ 5.§.(1) bekezdés c) pontjában megkövetelt műszaki feltételek hiányosságainak feltárását. A helyszíni intézkedés kb. 30 percig tartott.

5) A helyszíni bírságról szóló igazolás tartalmazza az intézkedő rendőr jelvényt és aláírását.

III.

A Testületnek elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a sérelmezett események vizsgálatára a hatásköre kiterjed-e.

A Testület hatáskörét a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

– a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés),

– a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás), tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fentiekből következik, hogy a Testületnek nincs hatásköre annak megítélésére, hogy a panaszos és felesége elkövette-e a szabálysértést, illetve a Testület eljárása nem minősül jogorvoslati eljárásnak a szabálysértésért kiszabott helyszíni bírsággal szemben, így nincs jogosultsága a Testületnek arra sem, hogy a panaszossal szemben kiszabott helyszíni bírságot felülbírálja.

Mindezek alapján a Testület nem vizsgálta a panasznak azon részét, amiben a panaszos a szabálysértés tényét vitatta, ugyanakkor vizsgálta a Testület a kifogásolt közlekedésrendészeti intézkedés jogalapját, illetve a rendőröknek az intézkedés során tanúsított magatartását.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát és a II. cikkben foglalt emberi méltósághoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy jogszerűen vonták-e intézkedés alá a panaszost.

a) A rendőrség feladata az Rtv. 1. § értelmében az Alaptörvényben meghatározott feladatok mellett a határforgalom ellenőrzése, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés, valamint a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzése. A rendőrség a bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében (Rtv. 1. § (2) bekezdés 2. pont), közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el (Rtv. 1. § (2) bekezdés 4. pont).

Az Rtv. 44. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

Az igazoltatás Rtv. 29. § (1) bekezdésben rögzített szabályai szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Sztv.) 224. § (1) bekezdése szerint aki a KRESZ-ben meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést követ el.

A KRESZ 3. § (1) bekezdése szerint aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles

- a) a közúti forgalomra, valamint a közútnak és környezetének a védelmére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket megtartani;
- b) a közúti jelzések rendelkezéseinek, továbbá a forgalom irányítására, ellenőrzésére jogosultak utasításainak eleget tenni;
- c) **úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat közlekedésükben indokolatlanul ne akadályozzon, és ne zavarjon.**

A KRESZ 5. §-a rendezi, hogy milyen gépjárművel lehet a közlekedésben résztvenni, e szerint a közlekedésben olyan járművel szabad részt venni,

- a) amelynek jogszabályban meghatározott érvényes hatósági engedélye van;
- b) amelyre külön jogszabályban meghatározott számú, típusú és elhelyezésű hatósági jelzés(ek) [rendszám(oka)(k)] van(nak) felszerelve;
- c) **amelynek műszaki-, biztonsági- és környezetvédelmi jellemzői megfelelnek a jogszabályban meghatározott feltételeknek;**
- d) amely az utat és tartozékait nem rongálja és azok környezetét nem szennyezi;
- e) amely megfelel a (9) bekezdésben meghatározott feltételnek;

f) amelyre a külön jogszabályban meghatározottak szerinti kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási fedezet fennáll.

Az MR. 9. § (1) A jármű e rendeletben említett szerkezeteinek, alkatrészeinek és tartozékainak működőképeseknek és olyan állapotban kell lenniük, hogy rendeltetésüknek biztonságosan megfeleljenek.

b) A fenti hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből kitűnik, hogy az Rtv. 44. §-a alapján a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti. Míg az Rtv. 29. § alapján a rendőri intézkedéshez az szükséges, hogy a rendőr valamilyen jogellenes cselekmény gyanúját érzékelje, míg az Rtv. 30. § szerinti intézkedéshez elegendő csupán, hogy az adott alkalmazási helyen tartózkodjon az intézkedés alá vonni kívánt személy, és hogy a fokozott ellenőrzés célja megfeleljen az intézkedés céljának.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A panaszos előadása szerint gépkocsijával a 7-es úton N. város közelében halad, amikor a rendőrök megállították.

A rendőri előadás szerint a panaszos gépkocsijával „driftelt” a körforgalomban, miután pedig a gépkocsit műszakilag is szemrevételezték, számos az MR-ben meghatározott szabálytalanságot találtak (pl. pótkerék, szálszakadt kerék).

Tehát a rendőri és a panaszosi előadás is megegyezik abban, hogy a panaszos gépjárművel vett részt a közlekedésben, tehát a rendőr már önmagában az Rtv. 44. §-a alapján akkor is jogosult volt intézkedés alá vonni, ha nem észlelt volna szabálysértésre utaló jelet a gépkocsin. **Ebből következően a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga amiatt, hogy a rendőrök közlekedésrendészeti intézkedést kezdeményeztek vele szemben.** *(A Testület a rendőrség által megjelölt jogalap vizsgálatát mellőzte, mivel a 44. § kellő jogalapot biztosított az intézkedésre.)*

Ugyanakkor a Testület ismételen leszögezi, hogy nincs hatásköre abban a kérdésben dönteni, hogy a panaszos gépkocsiján lévő kerék szálszakadt volt-e, illetve, hogy a pótkerék megfelelt-e az előírásoknak.

3) A panaszos sérelmezte a rendőr által használt hangnemet.

A Testület a panasz ezen része kapcsán emlékeztet az Rtv. fentebb hivatkozott 2. §-ára. Szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Független Rendőri Szakszervezet főtitkárának, az Országos Rendőrfőkapitányának, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtitkárának a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, 2007. július 4-én Budapesten kelt közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a rendőrök által követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a

rendőrré vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „[a] rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „[t]udatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg a tv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.” Az országos rendőrfőkapitány 2008. szeptember 10-én kelt, 25800/6/2008. RP. sz. határozatában ezzel a megközelítéssel egyetértett, és azt is kimondta, hogy még az intézkedés alá vontak „provokatív, durva, sértő magatartása sem mentheti az intézkedő rendőr ehhez hasonló viselkedését.”

A jelentések szerint a rendőr kulturáltan beszélt a panaszossal, nem volt agresszív, az intézkedést biztosító másik rendőr pedig nem kommunikált a panaszossal.

Ezzel szemben a panaszos arrogáns hangnemről számolt be.

A jelen esetben a panaszos, illetve az intézkedő rendőr előadásai oly mértékben vannak ellentmondásban, hogy további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel a rendőrök által alkalmazott hangnem tekintetében.

A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható.

4) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőr nem azonosította magát az intézkedés kezdetén.

A rendőri jelentés szerint az intézkedés megkezdésekor köszönt, közölte, hogy közúti ellenőrzést végez, majd azonosította magát. A jelvéyszám helyszíni bírságról szóló iraton is rajta van.

Az Rtv. 20. (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A Szolgálati Szabályzat 5. §-a szerint az intézkedést a rendőr - az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A jelen esetben a panaszos, illetve az intézkedő rendőr előadása oly mértékben vannak ellentmondásban, hogy további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel akörben, hogy a rendőr az intézkedés kezdetekor eleget tett-e az Rtv. 20. §-ban előírtaknak.

A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőr betartották-e az Rtv. 20. §-ában rögzített előírásokat, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

A közlekedésrendészeti intézkedésre kellő jogalap birtokában került sor, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A hangnemre vonatkozó panasz kapcsán a Testület az előadások közötti ellentmondást nem tudta feloldani, ezért úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható. Az azonosítás elmaradására vonatkozó panasz kapcsán ugyanezen okból a Testület szintén úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogantató szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. december 14.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag